

Силабус освітньої компоненти

ФАРМАКОЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти (1,6 р.н.)
Освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»
Спеціальності 073 «Менеджмент»
Галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

ГЕРАСИМОВА
Ольга
Олександрівна

o.a.gerasymova@gmail.com

ТКАЧОВА
Оксана
Віталіївна

tkachevaov@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра фармацевтичного менеджменту та маркетингу

2. Адреса кафедри: 61121, м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.

3. Веб-сайт кафедри: <https://mmf.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Герасимова Ольга Олександрівна

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 25 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 21 рік. Читає курси: «Фармакоєкономіка», «Фармакоєкономічні основи медичної стандартизації», «Оцінка клінічної доказовості та фармакоєкономічної доцільності медичних технологій», «Підготовка фармацевтичного представника», «Доказова медицина». Наукові інтереси: фармакоєкономіка, оцінка споживання лікарських засобів, експериментальна фармакологія.

Ткачова Оксана Віталіївна

Доктор фармацевтичних наук, професор кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 28 років, науково-педагогічної діяльності – 19 років. Читає курси: «Підготовка фармацевтичного представника», «Фармакоєкономіка», «Фармакоєкономічні основи формулярної системи», «Організація охорони здоров'я та страхова медицина», «Основи медичної стандартизації», «Основи медичної стандартизації та страхова медицина». Наукові інтереси: фармакоєкономіка, маркетингові дослідження фармацевтичного ринку, експериментальна фармакологія.

5. Консультації: відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу.

6. Анотація освітньої компоненти:

Проблема забезпечення всього населення країни кваліфікованою загальнодоступною медичною допомогою на найвищому можливому рівні постійно постає перед системою охорони здоров'я у всіх країнах світу. Однією з причин її виникнення є значний розрив між державними гарантіями безоплатного надання медичної допомоги населенню і фінансовими можливостями державного та місцевих бюджетів. В даній ситуації стає пріоритетним створення системи забезпечення, оцінки та контролю якості медичної допомоги. Її основою в усіх країнах є стандартизація медичної допомоги, що ґрунтується на принципах доказової медицини, та впровадження формулярної системи. При відборі лікарських засобів до документів медичної стандартизації обов'язковим є визначення, наскільки виправданими вони будуть з клінічної та економічної точок зору. Можливість такої комплексної оцінки різних медичних технологій надає сучасна прикладна наука – фармакоеконіміка. У зв'язку з цим в сучасних умовах розвитку держави та суспільства необхідною складовою належного рівня підготовки майбутніх менеджерів для системи охорони здоров'я є знання теоретичних положень з фармакоеконімічних основ медичної стандартизації та практичні навички їх використання при вирішенні реальних професійних завдань.

7. Мета викладання освітньої компоненти: формування знань про принципи проведення стандартизації в медицині та методи, необхідні для визначення економічної ефективності діагностичних процедур, конкретних схем лікування, профілактики захворювань.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (СК):**

СК 14. Здатність приймати участь в удосконаленні організації системи охорони здоров'я в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів якості та належних фармацевтичних практик, системно вибудовувати діяльність ЗОЗ і ФО згідно з концепцією державного управління охороною здоров'я, створювати умови для постійного підвищення якості медичної і фармацевтичної допомоги населенню (пацієнтам).

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 17. Проводити моніторинг цін на світовому фармацевтичному ринку з метою визначення референтних цін на вітчизняні лікарські засоби, формувати цінову політику в приватних ЗОЗ і ФО для реалізації стратегічних цілей системи охорони здоров'я в Україні щодо підвищення доступності і якості медичної допомоги і фармацевтичного забезпечення населення.

10. Статус освітньої компоненти: вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій, Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність, Інформаційні системи і технології в управлінні.

12. Обсяг освітньої компоненти: 4 кредита ЕКТС, 120 годин: 16 годин аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 4 години семінарських занять, 4 години – практичних занять; 104 години самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних та семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:**Змістовий модуль 1. Стандартизація в охороні здоров'я**

Тема 1. Медична стандартизація – основа забезпечення належної якості медичної допомоги. Реалізація концепції стандартизації в охороні здоров'я України.

Тема 2. Медико-технологічні документи з медичної стандартизації в Україні.

Тема 3. Формулярна система як необхідна складова процесу стандартизації в медицині, основа оптимізації забезпечення лікарськими засобами. Державний формуляр лікарських засобів України як стандарт фармакотерапії. Міжнародний досвід створення формулярів лікарських засобів.

Тема 4. Національний перелік основних лікарських засобів як документ державних гарантій якості медичної допомоги. Міжнародний досвід створення і функціонування Переліку.

Змістовий модуль 2. Фармакоеконімічний аналіз фармакотерапії захворювань та його використання при створенні документів медичної стандартизації.

Тема 5. Оцінка витрат при проведенні фармакоекономічного аналізу технологій охорони здоров'я.

Тема 6. Використання моделювання для економічної оцінки технологій охорони здоров'я. Методи математичного моделювання - "аналіз рішень", метод Маркова.

Тема 7. Фармакоекономічний аналіз як інструмент вибору економічно доцільних технологій охорони здоров'я до клінічних протоколів, Державного формуляру лікарських засобів. Національного переліку основних лікарських засобів. Основні методи фармакоекономічного аналізу технологій охорони здоров'я.

Тема 8. Клініко-економічний аналіз як механізм визначення рівня впровадження формулярної системи: частотний, ABC-, VEN- аналізи.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Контроль змістових модулів: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення розрахункових задач.

Форма семестрового контролю: семестровий залік

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модуля 2),

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1 та 2, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних та семінарських занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: - робота на заняттях (оцінювання тем: 1,2,3): відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань; - контроль змістового модуля 1 (оцінювання тем 1-4): відповідь на теоретичні питання, складання тестових завдань.	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: - робота на заняттях (оцінювання тем: 5,6,7): відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань; - контроль змістового модуля 2 (оцінювання тем 5-8): вирішення розрахункових задач, складання тестових завдань.	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час контролю знань на кожному занятті та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних та семінарських заняттях, контролю змістових модулів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляції). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultat-iv-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фармакоеконімічні основи медичної стандартизації: навч. посібник для аудит. та самот. роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / Л.В. Яковлева, О.О. Герасимова, О.В. Ткачова; за ред. проф. Яковлевої Л. В. – Х.: НФаУ, 2022. – 88 с. 2. Основи медичної стандартизації та медичне страхування: навч.-метод. посіб. для самопідготовки і аудиторної роботи здобувачів вищ. освіти на практич. та семінар. заняттях / Л. В. Яковлева, О. В. Ткачова, О. О. Герасимова. – Харків : НФаУ, 2023. – 205 с. 3. Фармакоеконіміка: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. В. Яковлева,
-------------------------------	---

	<p>Н.В. Бездітко, О.О. Герасимова, О.Я. Міщенко, І.В. Карбушева, О.В. Ткачова, Н.М. Беркало ; за ред. Л. В. Яковлевої. – 2 вид. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2017. - 208 с.</p> <p>4. Робочий зошит з фармакоелекономіки / Л.В. Яковлева, Н.В. Бездітко, О.В. Ткачова, О.О. Герасимова, О.Г. Бердник, Т.О. Баглай; за ред. проф. Л.В. Яковлевої. – Харків : НФаУ, 2020. – 145 с.</p> <p>5. Робочий зошит з фармакоелекономіки / Л.В. Яковлева, Н.В. Бездітко, О.В. Ткачова, О.О. Герасимова, О.Г. Бердник; за ред. проф. Л.В. Яковлевої. – Харків : НФаУ, 2019. – 142 с.</p> <p>6. Робочий зошит з фармакоелекономіки для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання / Л. В. Яковлева, О. О. Герасимова, Н. В. Бездітко, О. В. Ткачова, О. Г. Бердник, Т. О. Баглай; за ред. проф. Л.В. Яковлевої. Вид. 2-ге, випр. та доп. Харків : НФаУ, 2021. 59 с.</p> <p>7. Фармакоелекономіка : метод. рек. для самост. роботи студентів / Л.В.Яковлева, Н.В.Бездітко, О.О.Герасимова., О.В.Ткачова, О.Г.Бердник ; за ред. проф. Л. В. Яковлевої. Харків : НФаУ, 2019. - 85 с.</p> <p>8. Яковлева Л.В., Герасимова О.О. Оцінка клінічної доказовості та фармакоелекономічної доцільності медичних технологій : навч.посібник для аудит. та самост. роботи здобувачів вищої освіти /за ред. проф. Яковлевої Л. В. Х.: НФаУ, 2021. 175 с.</p> <p>9. Яковлева Л. В., Ткачова О. В., Герасимова О. О., Бердник О. Г. Оцінка якості та економічної доцільності фармакотерапії: навч. посіб. для самопідготовки та роботи здобувачів вищ. освіти на практик. та семінар. заняттях / за заг. ред. проф. Л. В. Яковлевої. Х.: НФаУ, 2021. 110 с.</p> <p>10.Яковлева Л.В. та ін. Фінансове обґрунтування раціонального вибору основних лікарських засобів: навч. посіб. для самопідготовки та роботи здобувачів вищ. освіти на практик. та семінар. заняттях / Л. В. Яковлева, О. В. Ткачова, О. О. Герасимова, О. Г. Бердник; за заг. ред. проф. Л. В. Яковлевої. – Х.: НФаУ, 2021. – 64 с.</p> <p>11.Основи медичної стандартизації: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. В. Яковлева, О. Я. Міщенко, Н. В. Бездітко, А. Б. Зіменковський. – Х.: НФаУ, 2015. - 116 с.</p>
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1. Впровадження системи управління якістю у лікувально-профілактичних організаціях ISO 9001:2015: навчальний посібник / В. В. Касянчук, О. М. Бергілевич, О. І. Сміянова ; за ред. проф. В. А. Сміянова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 246 с.</p> <p>2. Іванчов П.В. Пріоритетні напрями трансформації медичної системи України на ринкових засадах [Електронний документ] // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2020. – Вип. 33. Частина 1. – С. 136-140. – Режим доступу : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/33_1_2020ua/26.pdf – Назва з екрана.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Кабачна А.В., Шелкова Е.В., Кабачний О.Г. Аналіз динаміки структури Державного формуляра лікарських засобів //Фармацевтичний журнал, 2017. – № 1. – С. 3-8. 4. Лівінський В.Г., Жаховський В.О., Швець А.В., Іванько О.М. Стандартизація в галузі охорони здоров'я України //Ukrainian journal of military medicine. – 2022. - Т.3, №3. – С.5-16. 5. Толстанов О.К. Проблеми регулювання якості медичної допомоги в Україні та основні напрями їх вирішення / К.О. Толстанов, А.Г. Круть, І.А. Дмитренко, В.В. Горачук / Медичні перспективи. – 2022. – Т. 27, № 1. – С. 166-173. 6. Керівна настанова із оцінки технологій охорони здоров'я. Версія 1.1. / О.Б. Піяжко [та ін.]. – Київ, 2018. – 54 с. 7. Яковлева Л. В., Бездітко Н. В., Герасимова О. О. До питання про методологію аналізу витрат на лікарську терапію при проведенні фармакоеконічного аналізу // Фармакоеконіка в Україні: стан та перспективи розвитку: матеріали XI науково-практичної Internet-конференції, 24 травня 2019 р., м. Харків. Х. : НФаУ, 2019. С. 165-170 8. Яковлева, Л. В. Фармакоеконічний аналіз за методом мінімізації витрат лікарських засобів групи фторхінолонів, рекомендованих для лікування хворих на негоспітальну пневмонію / Л. В. Яковлева, Т. О. Баглай, О. В. Хоменко // Фармаком. - 2019. - № 1-2. - С. 75-80.
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://www.dec.gov.ua/ - Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України (підрозділи: стандартизація медичної допомоги; реєстр медико-технологічних документів; департамент оцінки медичних технологій та раціональної фармакотерапії, формулярна система забезпечення лікарськими засобами/ раціональна фармакотерапія). 2. https://moz.gov.ua/nakazi-moz - Накази Міністерства охорони здоров'я України. 3. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2023-%D0%BF#Text - Про внесення змін до Національного переліку основних лікарських засобів (Постанова КМУ від 06.01.2023 р. № 18). 4. https://www.ispor.org/ - Міжнародна спілка фармакоеконічних досліджень 5. https://htai.org/ - Міжнародна спілка з оцінки медичних технологій. 6. https://hta.ua/pro-hta - Оцінка медичних технологій. Україна 7. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/ – ресурс PubMed (доступ до бази даних MEDLINE). 8. https://www.cochrane.org/ - Кокранівська бібліотека.
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3176</p>

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: наявність персонального комп'ютера/ ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM пристроєм, Microsoft Office, віртуальне навчальне середовище Moodle.